A TENGERPART

NAPILAP.

VII. évfolyam. FIUME, péntek 1910. junius 10. 131 szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.) Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Felelős szerkesztő: MURAI JENŐ.

Előfizetési ár: Egész évre . . . 24 kor. Félévre . . . . . 12 kor. Negyedévre . . . 6 kor. Egy hóra . . . . . 2 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

KÖNYVTÁRA

A magyar tanárok.

A magyar középiskolai tanárok mostoha sorsáról sokan irtak már. 1907. december havában kongresszust is tartottak a magyar középiskolők tanárai, amelynek a státusrendezésre vonatkozó határozatát küldöttség nyujtotta át az akkori közoktatásügyi miniszternek. Feleletül a miniszter a középiskolai tanárok létszámának három fizetési osztályban, vagyis a IX. VIII. és VII-ben való megharmadolását helyezte kilátásba. Azóta két hosszu esztendő telt el, de a tanárság ügye nemcsak, hogy dülőre nem jutott, hanem a középiskolai tanárság sulyos anyagi veszteséget szenvedett az által is, hogy a rendes kinevezések is eltolódtak s igy jelenleg a középiskolai tanároknak sokkal több mint a fele a IX. fizetési osztályban van.

Ne vegye senki zokon tőlem, ha a tanárság anyagi helyzetének tisztázását kulturkérdésnek merem nevezni. Engedjék meg azok, a kik a tanárság hivatása fölött eddig nem gondolkoztak eleget, avagy nem ugy ahogy gondolkozniok kellett volna s a tanárokról csak mint háborgó elemről s kevés uri tempókkal ékeskedő testületről tudtak, a magyar szülők érdekében is megemlékezem.

A nagyközönség a tanárok mai fizetésére fog rámutatni akkor, ha a tanári munka értékét és jelentőségét megállapitani akarja. Aki pedig a tanárok mai fizetésének megfelelő munkát kér, az csak kettőt gondolhat, t. i. azt, hogy a tanárok vagy nem végzik hivatásukat ugy ahogy azt végezniök kellene s ilyen munkáért ez a dotáció is elég, vagy a tanárok nemes és hazafias munkát teljesitenek ugyan, de aki a jövő nemzedék nevelésének ideális munkáját végzi, annak szerényen kell élnie, mert az egyszerü élet „nevelési tényező."

Hogy Németország mennyire becsüli meg a maga tanárait, bizonyitja a porosz képviselőház által elfogadott fizetés rendezés, mely az összes állami tisztviselőkre kiterjed és a tanárok fizetését a velük egyenlő képesitésü állami tisztviselőkével paritásos alapon állapitotta meg. Eszerint a tanári alapfizetés 3240 korona, mely három évenként emelkedik egészen 8640 koronáig. Igy becsüli meg Németország o maga tanárait. Ausztria is méltányosan bánik tanáraival, sőt még a kis Görögország is rendezte tanárainak helyzetét.

A müvészet és tudomány a kulturnemzetek legelsőrangu fegyvere. Minden nemzet annyit ér, amennyit ezen a téren produkálni tud, avagy produkálni akar. Igaz, hogy a magyarság e téren sem maradt annyira vissza, hogy pirulnia kellene. De ki vonja kétségbe, hogy nagy müvészeink, kiváló tudósaink — a legtöbb esetben — először a külföldön lettek ismertté. Sok tehetség hever parlagon nálunk és mostoha kulturpolitikánk mellett megy veszendőbe a magyarság rovására. Kormányaink a közoktatásügyi minisztériumot koldus minisztériummá engedték sülyedni és abban a tévhit ben ringatták magukat, hogy a nemzet kulturfoka főleg a fővárosban domborodik ki és a vidék közintézeteiről nagyrészben megfeledkeztek. Ki hiszi el, hogy Magyarországon csak 206 középiskola van! És ezek közül 14 teljesen idegen nyelvü.

Gondolnunk kellene arra is, hogy hogyan kell a magyar kultura munkásainak állandó munkakedvét és lelkesedését ébrentartani! Mindenesetre ugy, ha a középiskolát is az eddiginél nagyobb figyelemre méltatjuk, erkölcsi erejét emeljük, tanáraival méltányosan bánunk és annyi középiskolát állitunk fel, amennyire a magyarságnak szüksége van. Ha a kultuszpolitika továbbra is csak a régi mederben marad és a magyar középiskolai tanársággal oly keveset törődik, mint azt eddig tette, akkor a magyarság ellen tör!

F. F.

UJDONSÁGOK.

— **Utóhangok a tegnapi választásról.** „A Tengerpart" tegnap valamennyi helyi lap közül elsőnek közölte a képviselőválasztás végleges eredményét. Lapunk zárta után, a mandátom átadásakor a magyar választások történetében páratlan eset játszódott le a rappresentanza tanácstermében. Corossacz választási elnök, a helyett hogy esküvel fogadott pártatlanságát, a mely a választási elnök *egész* funkciójára kötelező, megőrizte volna, *megsértette* Maylender Mihályt, az ujonnan megválasztott képviselőt, szóról-szóra a következőket mondván:

„Tisztelt Maylender Ur! Átadom Önnek e városnak az 1910—15 évekre szóló képviselői mandátumot és ezzel befejeztem megbizatásomat, melynek teljes skrupulozitással feleltem meg. *Sajnálom azonban, hogy a huszadik században győzedelmeskedhetett a korrupció és a független véleménynyilvánitásnak az elfojtása.*"

Képzelhető a megdöbbentő hatás, melyet e nem várt szavak a zsufolásig megtelt teremben tettek. A többségben levő Maylender pártiak felháborodva tiltakoznak, Zanella hivei tapsolnak, sőt egy borgőzös Pillepich nevü városi szolga a nyakába borul Corossacznak és megcsókolja. Maylender dr. e közben mozdulatlanul állt a helyén. A csend helyreállta után az uj képviselő a következő szavakkal válaszolt Corossacznak:

Tisztelt választási elnök ur! Örömemre szolgál, hogy a választási aktus rendben folyt le s ezért szivesen veszem át a mandátumot. Teljes energiával utasitom azonban vissza az elnök urnak a korrupcióra és a szabad vélemény elfojtására vonatkozó nyilatkozatát, mivel az nem felel meg a tényeknek. Tudom azonban, hogy mivel tartozom e helynek ahol most vagyok, s ezért nem válaszolok oly hangon, mint azt az adott helyzetben tennem kellene. Alázszolgája!

Ezzel Maylender hátat forditott Corrosacznak és kiment a teremből.

E pillanatbhn a teremben nagy lárma és veszekedés zaja hallatszott fel. Kősporossy Tivadar járásbiró szóváltásba elegyedett Baccich Icilio dr.-ral, kinek a választási aktus alatt tanusitott kvalifikálhatatlan viselkedése amugy is felháborította a Maylender-pártiakat. Kőporossy rövid szóváltás után „camorrista"-nak nevezte Baccichot, mire Baccich a „gazember" szóval válaszolt. Kőporossy erre felemelte kezét és végigvágott Baccichon. Ez utána vetette magát a birónak és csak nagy ügygyel-bajjal sikerült a két felet egymástól elválasztani.

Mind a két incides élénk szóbeszéd tárgyát képezte tegnap és ma a város minden köreiben. A Baccich—Kőporossy ügyet valószinüleg személyes téren fogják elintézni, de a Corrosacz ügyre vonatkozólag általános az óhaj, hogy az elnöki jogokkal való ezen példátlan visszaélést nem szabad megtorlatlanul hagyni.

Maylendert, midőn a városházáról lakására ment, lelkesen ünnepelték hivei, ugy hogy meg kellett jelennie lakása erkélyén és szónoklatot kellett tartania az összegyült óriási közönséghez.

Az estét, hála a kifogástalanul müködő rendőrség erélyes intézkedéseinek, semmiféle tüntetés nem zavarta meg.

— **A podeszta lemondása.** Tegnap a késő éjjeli órákban az a feltünést keltő hir terjedt el, hogy Vio Ferenc dr. polgármester, állásáról le fog köszönni. Előkelő városi körökben, ahol a bizalmas természetü ügyeket is jól ismerik, a podeszta lemondását ugy magyarázzák, hogy az Corrosatz választási elnöknek a tegnapi képviselőválasztás eredményének kihirdetésénél tett nyilatkozata miatt fog bekövetkezni. A hir mindenütt érthető szenzációt keltett s munkatársunk ma délben, mint legilletékesebbhez, Vio dr. podesztához fordult, hogy a hir valódiságáról nyilatkozzék. A polgármester szokásos elzékenységgel fogadta munkatársunkat és kijelentette, hogy a szóban forgó hirről neki is tudomása van. Kérdésünkre azonban határozott választ nem adott, mert mint mosolyogva jegyezte meg, elhatározása sok egyéb körülményektől függ. Azonban a városi bizottsági tagok holnapi pénteki bizalmas értekezletén végleges nyilatkozatot fog tenni.

A polgármesternek értesülésünket inkább megerősitő szavaival kapcsolatban csak annyit jegyzünk meg, hogy a rappresentanték holnapi már előzetesen összehivott értekezletének napi rendje a mai napon változást szenvedett. Ma

ugyanis ujabb meghivókat bocsátottak ki, melynek napirendjén „egy fontos podesztai nyilatkozat" is szerepel.

— **Lopás a Carpathian.** A rendőrség ma letartóztatta Sgagliatich János tizennyolc éves fiumei illetőségü hajópincért, mert a Carpathia gőzösről öt ezüst villát s egy ezüst tálat akart ellopni.

— **A kivándorló panasza.** Butta Vazul ponori illetőségü kivándorló bejelentette a rendőrségen, hogy ma éjjel a kivándorlási szállodában ellopták pénztárcáját, melyben száz nyolc dollár készpénze s iratai voltak. A rendőrség keresi a tettest.

— **Megostromolt kocsma.** Orselak Kaftanics korcsmárosnak a Belevdere hét szám alatti kocsmájába tegnap este mintegy tiz fiatalember lépett be s hangos szóval ingyen bort követeltek. A tulajdonos azzal utasitotta el a potyavendégeket, hogy a választás elmult, ingyen bor tehát már nincs. Orselak szavai miatt a fiatalemberek annyira dühbe gurultak, hogy megtámadták a korcsmárost, majd összetörték a korcsma butorozatát, ugyhogy Orselaknak hatvan korona kárt okoztak. A lármára odasiető rendőrök Malle Sisto és öt társát a rendőrségre kisérték, ahol a jegyzőkönyv felvétele után szabadon bocsátották őket.

— **Tolvaj álhirlapiró.** Sienkievics János szentpétervári egyetemi hallgató a napokban megismerkedett Kramerski állitólagos orosz ujságiróval. A két barát tegnapelőtt Triesztbe utazott, a honnan tegnap tért vissza. Megérkezés után a Via dei Capuccinin haladtak végig. Egy őrizetlen pillanatban Kramerski kilopta társa pénztárcáját, melyben kétszáztiz koronája volt s azzal megszökött. A károsult a rendőrségen feljelentést tett ellene.

— **Az osztrák Lloyd-részvények áremelkedése.** Az Osztrák-Lloyd részvények néhány nap óta emelkedő irányzatot tanusitanak a bécsi tőzsdén. A mai árfolyam 584 korona korona volt. Az áremelkedés oka az, hogy a társaság alapitói jogát a Szuez csatornánál az angol kormány elismerte, s ez az indiai hajózásnál igen sok előnynyel jár. Ujabb szubvenciókkal járó vonalak létesitéséről is esett szó. Igen érdekes körülmény hogy egy előkelő budapesti pénzintézet a tegnapi napon nagy mennyiségü Lloyd-részvényt vásárolt.

— **A bolgár miniszterelnök Abbáziában.** Kalinoff bolgár miniszterelnök tegnapelőtt családjával hosszabb tartózkodásra Abbáziába érkezett és a Szabados penzio — Villa Jolandában szállott meg.

— **Olasz-magyar munkásbiztositó egyezmény.** Rómából táviratozzák, hogy a szenátus jóváhagyta az olasz-magyar munkásbiztositási egyezméuyt.

— **Fuzio a Levante és a Magyar Folyam között.** Mikor a Magyar Folyam és Tengerhajózási Társaságot megalapltották, az a cél lebegett az alapitók előtt, hogy a vállalat tevékenységét a folyamhajózáson kivül a tengerhajózásra is ki kell terjeszteni. Ez a jövőre kiható terv érvényesült a cimben is. Azóta sok esztendő eltelt, időközben szó volt arról, hogy a társaságot államositani fogják s erre nézve kész terv feküdt akkoriban Szterényi államtitkár előtt. A koaliciós kormány azonban eltávozott, még mielőtt ezt a tervet megvalósithatta volna. Mint ismeretes, a Magyar Keleti Tengerhajózási Társaság részvényeinek többsége a Hitelbank birtokába jutott, amely mindenekelőtt a vállalat reorganizálásáról kivánt gondoskodni. Közben felmerült az a terv, nem volna-e célszerü a Magyar Keletit és a Magyar Folyamot egyesiteni. Hiszen ez volt valamikor a cél s most alig vannak ennek akadályai, minthogy mind a két vállalkozás felett a Hitelbank rendelkezik. Hir szerint erre nézve a Hitelbanknál most folynak az előtanulmányok s nem kizárt dolog, hogy a két hajóstársaság fuziója hamarosan bekövetkezik.

— **Leesett a kocsijáról.** Baricevich Luca 65 éves castuai illetőségü földmüves a mult héten Castua közelében kocsijával a helység felé tartott. Egyszerre a kocsi hirtelen zökkenése folytán az öreg ember elvesztette egyensulyát és lezuhant a bakról a földre. Baricevich a zuhanás folytán fejét erősen megütötte s egyéb sulyos sérüléseket is szenvedett. A szerencsétlenül járt öreget az első napokbban otthon ápolták, majd állapotának rosszabbodása folytán tegnap délben a fiumei kórházba szállitották, a hol az orvosok kezelés alá vették.

— **Mikor épülnek a dalmát vasutak?** A P. N. irja: A koaliciós kormány sikeres közgazdasági tevékenységének egyik kínos emléke a dalmát vasut. Hogy miként vállalta el a kormány az osztrák gazdasági érdekek szolgálását célzó vasut épitését, arról kötetre való adathalmazzal szolgáltunk. Nincs is semmi különösebb fordulat ebben az ügyben és éppen az, hogy nem történik semmi a dalmát vasut épitése körül, ad alkalmat arra, hogy az ügygyel foglalkozzunk. Mint ismeretes, a dalmát vasutat az Agrárbank élén álló konzorcium vállalta el. A költségek természetesen bennünket t rhelnek, mert mig Ausztria a hosszu vasutvonalból alig néhány kilométert köteles épiteni, Magyarországra a vonal $^4/_5$ részének megépitése esik. A dalmát vasut rendes elsőrangu vonalnak lévén megtervezve, nagyon sokba kerülne. A koaliciós kormány nem bánta, mert kitünően értett a gazdálkodáshoz. Azonban a mai kormány más helyzetet teremthet és módot találhat utólagosan is arra, hogy a magyar gazdasági érdeknek káros vasut kiépitését más alapon valósitsa meg. Ausztria türelmetlenkedik a hosszu halogatás miatt. Vukovics képviselő ismert felszólalása után a gazdasági körök is készülnek állást foglalni ellenünk. Csakhogy ez mind hiábavaló lesz, ha a magyar kereskedelmi miniszterben lesz elegendő erély a támadások visszautasitására. Ausztria sem teljesitette a kiegyezésben vállalt kötelezetséget, sőt éppen azóta napról-napra igyekezett borsót törni az orrunk alá. Csak a tarifális harciaskodást emlitjük példa gyanánt. Ennyi méltányosság után valóban nem szabad lelkiismereti kérdést csinálni a dalmát vasutak ügyéből. Sokkal sürgősebb gazdasági teendők várnak erre a kormányra: A Duna—Tisza-csatorna, a vasutigazgatás reformja, a *fiumei kikötő* fejlesztése, a *magyar tengerhajózási* szerződések megujitása, a *kiviteli* utirányok fejlesztése stb. mind sürgősebb és fontosabb teeendők, nem is szólva a brod—szerajevói vasutvonal rendes nyomtávuvá való alakitásáról, amely Magyarország, mint Ausztria eminens érdeke. Tudomásunk szerint a miniszteriumban most tanulmányozzák át ujra a dalmát vasut terveit. Jó lesz ezeket a tanulmányokat későbbre halasztani s a sürgős teendők elvégzéséhez hozzálátni.

A dalmát vasutak, mint már többször kimutattuk, sztratégiai feladatuk mellett főképen az osztrák érdekeket fogják szolgálni s a magyar közgazdaság kevés hasznát fogja látni annak, hogy Wien közvetlen és gyors összeköttetést kap Dalmáciával, amely a magyar szent korona tartozéka ugyan, de a valóságban Ausztria uraskodik felette.

— **Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság.** A fiumei Kereskedelmi Bank anyaintézete, a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság üzletkörének kibővitése és fokozása következtében uj cimet választott: „Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság" s tegnapi rendkivüli közgyülését már az uj cég alatt tartotta meg. A Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság banküzleti tevékenységét fokozni, a zálogleevél és kötvénykibocsájtási uj üzletágat meghonositani akarja s evégből 25 millió korona alaptőkéjét felemelte *negyven millió koronára.* A társaság különösen banküzleti tevékenységének fokozására akar nagy gondot forditani s arra törekszik, hogy üzleti köre a nagyszabásu banküzleti forgalomba bekapcsolódjék, ami a rendelkezésére álló nagy tőkék segitségével hamarosan be is következik. Ezért történt az is hogy az intézet igazgatósága meghivta az igazgatóságba Fleissig Sándor tőzsdetanácsost, a Fleissig féle banküzlet tulajdonosát, aki az intézet bakosztályának és tőzsdei üzleteinek egyik irányitója lesz.

A tőkefelemelési müvelet révén befolyó ártöbbletből részvényenkint 10 korona, együttesen tehát 375.000 koronát, a társaság tisztviselői és alkalmazottai nyugdijalapjának adományoztak, a fenmaradó összeget pedig a kibocsátással járó illetékek és költségek levonása után a tartalékalap javára forditják, eszerint tehát a tőkefemelési müvelet révén a társaság *tartalékai ujabb 9 millió koronával* gyarapodnak, ugy hogy az intézet saját tőkéi e müvelet befejezésével meg akarják közeliteni a *60 millió koronát.* Az alapszabályoknak megfelelő módositása után végül kimondotta a közgyülés, hogy az uj részvények átvételére vonatkozó elővételi jog folyó évi junius hó 10-től 25-ig gyakorolható a társaság főpénztáránál.

A fenti cégváltozás folytán a vállalat fiumei fiókja is, mely tudvalevően a Fiumei Kereskedelmi Bank részvénytársaság kezelése alatt áll és az Adria palotában van irodahelyisége, cégét megváltoztatta és ezentul A Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytártaság Fiumei Fiókja elnevezés alatt folytatja müködését.

— **A vasuti liszt tolvajok tárgyalása.** Annak idején részletesen foglalkoztunk azzal a vakmerő visszaéléssel, melyet Dorcich Ferenc volt vasuti raktáros követett el. Dorcich ugyanis a budapesti Erzsébet gőzmalomtól a fiumei Rossi és Miculich cég részére küldött száz métermázsa liszt fuvarlevelét ellopta s büntársával a lisztet kiváltatta, több orgazdának eladatta és a pénzen megosztozkodott vele. Mikor a vasut a büntettet észrevette, feljelentést a rendőrségen, mely Dorcichot majd később büntársát Matukina Péter napszámost letartóztatta, majd átkisértette az ügyészség börtönébe. A letartóztatott tolvajok ügyében az ügyészség már elkészitette a vádiratot, mely szerint Dorcich Ferenc vasuti raktáros mint felbujtó és Matukina Péter napszámos mint bünsegéd lopás és magánokirat hamisitás büntettével van vádolva. A vádirat ezenkivül vádat emel Susanj József negyvennyolc éves fiumei kereskedő, Marceglia Vince negyven éves fiumei kereskedő ellen orgazdaságért. Susanj ugyanis a lopott lisztből 2,250 korona értékü ötven zsáknyit vett meg 1,400 koronáért, a többit pedig Marceglia vette meg. Az orgazdáknál a rendőrség a liszt nagyobbrészét megtalálta s lefoglalta. A törvényszék a nagy feltünést keltett bünügyben junius huszadikán, hétfőn tartja meg a végtárgyalást.

— **Az Osztrák Lloyd mérlege.** Az Osztrák Lloyd igazgató tanácsának legutóbbi plenáris ülésen egyhangulag jóváhagyták az 1909 évi mérleget. Frankfurter Albert vezérigazgató jelentéséből kitünik, hogy az elmult évben a társaság 10.491,855.69 korona brutto nyereséget ért el. Az elsőbbségi kötvények 1,482,400 korona 84 fillér kitevő kamatainak levonása után 9.009,454 korona 85 fillér marad fenn. Ebből levonva az alapszabályszerü leirásokat, a tiszta haszon 2,409,820 koronát és 36 fillért tesz ki.

A részvények között felosztásra kerülő 1,728,000 koronányi összeg 6 százalékos osztaléknak felel meg. A tiszta haszonból fennmaradó 202,075 korona 20 fillért uj számlára viszik át.

— **A mentőállomás müködése.** A mentőállomás most állitotta össze május havi müködéséről szóló részletes kimutatását, mely szerint 462 esetben nyujtott segélyt és 58 egyént szállitott a kórházba.

— **A kikötőből.** A kikötőbe részben a tegnapi részben pedig a mai napon a következő hajók *érkeztek*: „Jadran" osztrák gőzös Metkovicsból 9 hordó borral. „Nippon" osztrák gőzös Kobeból 3360 zsák rizszsel, 9600 drb. rézzel, 16,000 zsák lenmaggal, 300 bál gyapjuval és 500 zsák valloneával. „Carpathia" angol gőzös Newyorkból 300 tonna géppel. „Mogaro" osztrák gőzös Ravennából üresen. „Szeged" ma-

Lido-Velence a világ legfövényesebb tengerpartja.

Lido-Velence Nagy tengerl fürdő. — Kinesiterapikai intézet. — Fürdőkabinok. a fövényen.

Excelsior luxus-szálló. — Grand Hotel des Bains Hotel Villa Regina. — Grand Hotel Lido. Villák. Parkok. Automobilok.

Lido-Velence Uj nagy Kursaal. Szinházak. Galamblövészet.

gyar gőzös Bordeauxból 30 tonna kénnel. „Széll Kálmán“ magyar gőzös Cardiffból üresen. „Széchenyi“ magyar gőzös Tangerből 200 üres hordóval. „Mátyás király“ magyar gőzös Valenciából 800 láda narancscsal, 795 bál raphiával és 500 hordó olajjal. „Kolozsvár“ magyar gőzös Oportóból 90 tonna kénnel. „Fabbricati“ olasz vitorlás Anconából üresen.

Indult: „Killan“ angol gőzös Angliába üresen. „Euphemia“ német gőzös Hamburgba 150 tonna babbal. „Stella“ osztrák gőzös Konstantinápolyba üresen. „Tisza“ magyar gőzös Marseillebe 100 tonna fával, 80 tonna cukorral, 40 tonna árpával, 30 tonna olajjal es 200 láda kőolajjal. „Emmy Arp“ német gőzös Hamburgba 300 tonna babbal, 60 tonna ásványvizzel és 2[illegible]0 hordó fakivonattal. „Jadran“ osztrák gőzös Metkovicsba 60 tonna buzával és 30 tonna liszttel.

Távirat ◀▶ Telefon

Minisztertanács.

BUDAPEST, jun. 9. Holnap pénteken a miniszterelnöki palotában minisztertanács lesz, melynek egyetlen tárgya a trónbeszéd s az arra adandó válasz szövegének végleges megállapitása lesz.

Osztrák köpködés.

BÉCS, jun. 9. A Reichsratban ma folytatták a vitát a Magyarországba küldött osztrák csapatok miatt bejelentett interpelláció ügyében. Az elnök a tanácskozás megnyitása előtt felhivta a képviselőket, hogy ne avatkozanak Magyarország belügyeibe és a magyar hatóságokat ne támadják.

Chorozec cseh képviselő megköszönte az elnök atyai intelmét, de kijelentette, hogy törekedni fog a szólás szabadságot megvédelmezni. Ezután foglalkozott a magyarországi választásokkal, támadta és vádolta a magyar kormányt s tiltakozott az ellen, hogy az osztrák csapatokat a Lajthán tuli nemzetiségek leverésére használják fel. Erre vonatkozólag bizonyitékai is vannak, melyeket informásió alapján szerzett meg. Ausztriában felháborodást keltett, a közös hadsereg osztrák csapatainak ilyen célra történt felhasználása s ez ellen a Reichsrathnak tiltakoznia kell. Ez az egyetlen fegyver, melylyel a magyar sovinizmus ellen védekezni lehet.

A szarvasi választás.

SZARVAS, jun. 9. A szarvasi választókerület, melyben 1742 választó van, eddig Haviár Dániel Justh párti képviselte. A ma megnyitott választásnál két jelölt küzd a mandátumért. Egyik Haviár Dániel Justh párti, a másik pedig Zsilinszky Mihály nyugalmazott államtitkár munkapárti. A választást kilenc órakor kezdték meg s a két párt választói nagy számban jelentek meg. A szavazást a Zsilinszky pártiak kezték meg.

Délben Zsilinszkynek 235
Haviárnak 109 szavazata volt.

Három jelölt küzdelme.

UJVIDÉK, jun. 9. Az ujvidéki kerületet a feloszlatott parlamentben Teleki Árvéd gróf Justh párti képviselő képviselte. A választások kiirása után három jelölt korteskedett a kerületben, melyben 2985 szavazó van. A jelöltek a következők.

Teleki Árvéd gróf Justh párti, Slesák Lajos munkapárti és Adamovich pártonkivüli függetlenségi. A reggel 9 órakor megkezdett szavazás rendben folyik. Délig

Slesak 264
Teleki 195 és
Adamovics 81 szavazatot kapott.

Öngyilkos szerelmes pár.

RESICABÁNYA, jun. 9. A felsősavai vasuti hid alatt ma reggel egy férfi és egy nő nolttestét találták. A vizsgálóbizottság megállapitotta, hogy a szerelmesek közös elhatározással haltak meg. A férfi Gyurka Károly, a nő Balog Tessza resicabányai lakós volt.

Megcáfolt kósza hir.

BUDAPEST, jun. 9. Elterjedt hirek szerint Kálmán Gusztáv államtitkár már döntött, hogy a három mandátuma közül melyiket tartja meg. Ezzel szemben illetékes helyen kijelentik, hogy a munkapárt végrehajtó bizottsága még nem foglalkozott a többes mandátumokkal.

Katonai léghajó felszállása.

BÉCS, jun. 9. A Lebaudy nevü uj katonai léghajóval ma próbarepülést végeztek, mely jól sikerült. A léghajó Fischamendből Bécsig repült, a város felett nagy kört irt le s aztán visszatért Fischamendbe.

A mexikói indiánok lázadása.

LONDON, jun. 9. Veracruzból (Mexikó) táviratozzák: A fölkelők, kik Maya-indiánusok vezérlete alatt állanak, több várost megtámadtak. A fölkelők számát, akik Valadolidot megtámadták, ötezerre becsülik A rendőrfőnököket és hivatalnokokat megölték, az arzenált kifosztották, a vasuti és táviró-összeköttetést pedig szétrombolták.

New-Yorkból táviratozzák: A new-yorki „Sun“ jelentése szerint a fölkelő Maya-indiánusok által megölt katonák és mexikóiak száma körülbelül 500.

A görögök készülnek a háborura.

ATHÉN, jun. 9 A görögországi sajtó mozgalmat inditott meg, hogy haza kell hivni az amerikai görögöket, de egyáltalán a külföldön lakó görögöket mind. Több mind egy félmillió görög lakik hazájától távol. Egyes lapok máris felszólitást intéztek a külföldi görök kolóniákhoz, hogy veszélyben van Görögország, faji harc lesz, tehát siessen haza minden fegyverképes görög.

BONAVIA
nagyszálló és étterem
Via Edm. de Amicis 4 Fiume
56 szoba. - Tágas éttermek, nyáron szép kerthelyiséggel. - Magyar konyha. - Tiszta magyar és külföldi borok. - Kőbányai Polgári Sör. Olcsó árak!

Kőbányai Polgári serfőző gyártmánya.
Szt. István védjegyű
Dupla Malátasőr
tavaszi csapolása!
Fiumében!
a Magyar vendéglőben Riva Szápáry.
Trattoria Apollo Viale Deák
Gambrinus Buffet-ben Via del Lido.
Andemo dal Tita Via S. Girolamo.

Telefon 474. szám.
Tisztelettel értesitem a n. é közönséget, hogy a Via del Mercato coperto 3. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelően berendezett **füszer és csemege üzletet** nyitottam. Minden törekvésem oda irányul, hogy tisztelt vevőimet a legmesszebbmenő figyelmes kiszolgálásban részesitsem. Raktáromon mindenkor friss és elsőre dü füszer, csemege, bel- és külföldi sajtok, konzervek, friss töltésü ásványvizek igen előnyös áron kaphatók.
Tisztelt vevőim kényelmére mindenkor friss kenyeret is raktárou tartok az első fiumei kenyérgyár gyártmányaiból
Szives pártfogást kérve, vagyok mély tisztelettel
MARKOVICS S.
füszer- és csemege kereskedő.

„DE LA VILLE“
SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.
— A magyarság találkozó helye. —
Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó árakon.
A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jóhirnevü kaposvári cigányzenekara hangversenyez.
Minden vasárnap d. u. 4-6 uzsonnazene.
TULAJDONOS:
ifju BUDAI KÁROLY

BAUER GRÜNWALD
GRAND HÔTEL D'ITALIE
A magyarok OTTHONA VELENCÉBEN

Elsőrendü szálló. - Lift. - Kitünő konyha.

Perosa Péter - Fiume Via Remai 1.
Nagy papirkárpit raktára.
A legelső gyárakból való, legujabb mintaju fali tapéták nagy választéka olcsó áron.
Elvállal bármely festő-, dekorateurs papirtapéta-munkát kifogástalan s szép kivitelben.

Magyar Vendéglő
Fiume, Riva Szápáry, az Adria palota mellett.
Magyar étterem. Kizárólag magyar konyha.
Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kitünő villás reggeli.
Mérsékelt árak.
Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Elegáns vendégszobák tengeri kilátással kaphatók.
Tulajdonos:
Telef. 11-49 LIBERMANN IZSÓ

BOGOJEVIĆ D.
Via Caserma 4 FIUME Via Caserma 4
Ajánlja magát minden cipészmunka szállitására. - Pontos - - - kiszolgálás. - - - Kifogástalan munka. Jutányos - - - - árak. - - - -

KOVALD PÉTER ÉS FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztitó és gőzmosó-gyár BUDAPEST, VII., Szövetség-u. 37

megbizói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviseletet létesit és ezáltal módot nyujt a nagyérdemü közönségnek arra, hogy cégét — **a csomagolás és postaköltségek mellőzésével** — közvetlenül felkereshesse

Forgács László Fiume, Via Clotilde Traversale I

vétte át a képviseletét és a gyár rendes áraiban vállalja az uri-, női- és gyermeköltönyök, diszitő és butorszövetek, **függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke- és végáruk' szőrmék stbiek vegytisztitását és festését.**

Ugyszintén ágytollak tisztitását és fehérnemüek mosását is.

A nagyérdemü közönséget biztositva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos árairól, szives jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviseletet és számos megbizatást kér a

Kovald Péter és Fia cég.

2 szépen butorozott úri szoba külön bejárattal, fürdőszoba és telefon használattal kiadó julius 1.ére. Bővebbet Fumi Amáliánál, Via della Caserma 5. sz. II. em.

Minden a kihordas vagy szétküldés körül felmerülő panaszt telefon vagy levelezőlap utjan sziveskedjenek nekünk bejelenteni.

Vasuti vendéglő

a pályaudvaron, a város közvetlen közelében szép kerthelyiséggel. Kifogástalan konyha s közvetlen termelőktől beszerzett borok. Számos látogatást kér

Kass Gusztáv
vasuti vendéglős

!Sörcsarnok átvétel!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a régi jó hirnévnek örvendő,

„A SZINHÁZHOZ"

(TRATTORIA AL TEATRO)

cimzett sörcsarnokot **Via delle Pile 1. szám,** átvettem és azt a mai korszaknak megfelelően vezetem.

- Olcsó és jó konyháról gondoskodtam. -

Előfizetés ebédre, mely áll leves, hus, főzelék és kenyérből, ebédenként 80 fill.

Számos látogaiást kér

KOVÁCS J. VENDÉGLŐS.

ÜZLET MEGNYITÁS!

Tisztelettel értesitjük t. c. vevőinket, hogy

Vas- és fémáru üzletünket

FIUME :-: Via del Pozzo 2. :-: FIUME

ujból megnyitottuk és hogy mélyen leszállitott árak mellett ezután is mindenkit szo- •••• lidan és jól fogunk kiszolgálni. ••••

Midőn dúsan felszerelt raktárunkat megtekintésre ajánljuk, azon tisztelettelteljes kérelemmel fordalunk a t. c. vevő közönséghez, hogy becses bizalmával ujból megtisztelni sziveskedjék. Kiváló tisztelettel

WELLMANN TESTVÉREK

ORIENTALE KÁVÉHÁZ VELENCE

nagy bar-ral és tágas sörcsarnokkal egyesitve.

Riva degli Schiavoni, a Lidóra induló vaporettok állomásával szemben.

Egyetlen modern kávéház és bar Velencében. Az egész házat magába foglaló, e célra épült elegáns helyiségek a lagunákra néző gyönyörü tetőterrasszal. - Kitünő fagylaltok és frissitő italok. - Kifogástalan kiszolgálás minden nyelven. - Mérsékelt árak.

:: Az idegenek találkozó helye. ::

Esténként orkesztrális hangverseny.

Csütörtökön és vasárnapon délutáni hangverseny 3 órától 6 óráig.

Uri és női cipész
KOLLER FERENC

Fiume, Deák korzó 20 sz. az állomással szemben. Specialista amerikai és francia cipőkben. Pontos kiszolgálás, jutányos árak.

Mindennemü matt és fényes

fényképeket

nagyitásokat életnagyságig, modern levelező-lap képeket készit mérsékelt áron a **Kovacich müterem** vicolo Ospedale (a Hungaria mellett).

„MERCUR"
könyvnyomdai-intézet

Fiume, Via degli Operai 14. sz.

Uj magyar nyomda Fiumében.

Telefon sz. 9-32.

Tulajdonos: **CHILKO JÓZSEF**

VELENCE PENSION INTERNATIONAL.

Családi szálló és penzio 2 percnyire a Márkustértől. — Villanyvilágitás — Fürdő.

Telefon 1386.

Teljes penzio 7 lirától. - Szobák 2½ lirától feljebb.

Elismert jó konyha. Az egész éven át nyitva. A magyar vendégek részére jár „A TENGERPART".

VILLA BÉKELAK
Lussingrande

Gyönyörü napos fekvés, szélmentes, télen is zöld kertek között. Kényelmes szobák délre, tengeri kilátással és erkéllyel is, parkettel majolikakályhákkal s dupla ablakokkal.

Varieté Hotel Susák

Esténként elsőrendü müvészi erők fellépte.

Minden hó 1-én és 15-én uj müsor.

Belépti dij 1 kor. - Kezdete 9 órakor.

Pauly és Tsa Velence

Ponte Consorzi, a Szt. Márktér mellett.

Saját készitményü műbutorok, márvány-, bronz-, mozaik- és üvegkészletek óriási raktára.

Szabad megtekintés. **78 kiállitási terem.** Magyar ügyvezető.

Első Fiumei Magyar

Karpitos és diszitő

Viale Deák 26 - **FIUME** - Viale Deák 26

Modern tükördivánok, szőnyegdiván, garniturák, matracok készen kaphatók.

Vállal a legegyszerübbtől a legmodernebb berendezésig minden nemü kárpitós, diszitő és angol bőrmunkát jutányos árban.

Szives pártfogást kér

•• **Garami József, kárpitos.** ••

ROYAL SZÁLLODA

Kossuth Lajos u. - FIUME - Interurb. Telef. 121.

Központi fekvésü elsőrangu családi szálló

a villamos vasut mentén, lift, fürdő, villanyvilágitás stb. Table d'hôte külön asztalok nál. Omnibus minden vonatnál. A n. é. utazó közönseg szives támogatását kéri

DRASKOVICH MIKLÓS
a bpesti Oktogon-kávéh volt tulajdonosa.

UJDONSAG !

I. fiumei fényképészeti müintézet

!! **Via del Pino 8. (a Giardino pubblico közelében).**

Naponta este 8 óráig (előzetes értesités esetén később is) felvételek villanyvilágitással.

Csakis müvészi kivitelü fényképek szállittatnak.